TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Sınıf-12

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU MODERN ŞİİR

Cumhuriyet Dönemi şiirinde önceleri Necip Fazıl Kısakürek, Ziya Osman Saba, Arif Nihat Asya, Sezai Karakoç sonra da Erdem Bayazıt, Cahit Zarifoğlu gibi şairlerin şiirlerinde dinî bir hassasiyet göze çarpar. İslami değerleri insani değerlerle özdeşleştirip ön plana çıkaran bu sanatçılar eserlerinde; ahiret inancı, varoluş, varoluşun amacı, mutlak gerçek, hayat, ölüm, zaman ve insan gibi konuları ele almışlardır. İslami duyarlılıkla yazılan bu şiirlerde geleneğe duyarlı olma da görülen başka bir özelliktir.

Yahya Akengin, Yavuz Bülent Bakiler, Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu, Abdurrahim Karakoç, Bahattin Karakoç gibi şairler de millî dil ve kültür konusunda hassasiyet gösteren şiirler kaleme almışlar; eserlerinde dinî değerlere değinmişler, gelenekten yararlanmışlardır.

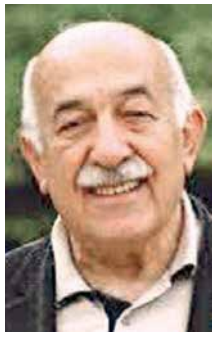
Yine bu dönemde Sedat Umran, Ebubekir Eroğlu, Asaf Halet Çelebi gibi şairlerin şiirlerinde tasavvuf kaynaklarına, Mevlana, Yunus Emre gibi şairlere değinilmiş; benliğin sınırlarını aşma, zaman kavramının ötesine geçme, ruh ve sezgiyi anlamaya çalışma gibi konulara mistik bir anlayışla yaklaşılmıştır.

CAHİT ZARİFOĞLU

Cumhuriyet Dönemi şairlerindendir. İnancını şiirlerine aksettiren şair, İslam'ın kendi içindeki yansımalarını etkili semboller ve serbest çağrışım yoluyla dile getirdi. Maraş, Ankara ve İstanbul'daki çeşitli dergilerde şiirler yazdı. İlk şiirlerinde biçim olarak İkinci Yeni şiir anlayışının izleri görülür. Anadolu insanlarının acılarını, sevgilerini; dinsel inançları çerçevesinde ele aldı. Son şiirlerinde insan sevgisi, toplumsal mutluluk, madde-ruh çatışması temalarını işlemesinde İslam duyarlılığının etkisi vardır. Hikâye, roman, günlük, piyes gibi birçok türde eser veren sanatçı şairlik yönüyle ön planda oldu. Şairin bazı eserleri şunlardır: *İşaret Çocukları, Yedi Güzel Adam, Menziller, Korku ve Yakarış* (**şiir**); *Savaş Ritimleri* (**roman**); *İns* (**hikâye**); *Yaşamak anı; Bir Değirmendir Bu Dünya* (**deneme**)…

ERDEM BAYAZIT

Cumhuriyet Dönemi şairlerindendir. "Modern hayatın siyasal, kültürel ve sosyal yapısının insana yaraşır biçimde ve Müslümanca yaşamaya uygun olması gerekir." düşüncesine sahiptir ve bu düşünceyle paralellik gösteren şiirler yazmıştır. Modernleşen insanın ve çevrenin sorunlarının çözümünde dinî yaşamı ilke edinmiştir. 1960 yılından itibaren Türk şiirinde İslam'a yönelen şiir hareketinin önde gelen temsilcilerinden olmuştur. Oldukça tok ve gür sesli bir söyleme sahiptir. Siyasal, kültürel ve sosyal alanlarda da etkin şekilde rol almış bir sanatçıdır. Şairin bazı eserleri şunlardır: *Sebep Ey, Risaleler, Şiirler* (**şiir**); *İpek Yolundan Afganistan'a* (**gezi yazısı**)…

SORULAR

SORU 1:

Şiirlerinde metafizik kuşkular, dünya, ahiret, kozmik alem, ölüm ve hayat ile ilgili temaları ele almıştır. İnancını şiirlerine aksettiren şair, İslam'ın kendi içindeki yansımalarını etkili semboller ve serbest çağrışım yoluyla dile getirmiştir. İşaret Çocukları adlı eserinde bu yansımalar net bir biçimde görülmektedir. Serbest tarzda yazdığı şiirlerinde kendine özgü biçimsel denemeleri ön plana çıkarmıştır. Çocuk edebiyatı alanına önemli katkıları olan sanatçı düzyazı türlerinde de eserler vermiştir.

Bu parçada tanıtılan şair aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sezai Karakoç
B) Erdem Bayazıt
C) Bahattin Karakoç
D) Cahit Zarifoğlu
E) Sedat Umran

Cevap: D

SORU 2:

Modernleşen insanın ve çevrenin sorunlarının çözümünde dinî yaşamı ilke edinmiştir. 1960 yılından itibaren Türk şiirinde İslam'a yönelen şiir hareketinin önde gelen temsilcilerinden biri olmuştur. Siyasal, kültürel ve sosyal alanlarda etkin bir şekilde rol alan sanatçının şiir türünde kaleme aldığı Sebep Ey adlı eseri oldukça önemlidir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Cahit Zarifoğlu
B) Mehmet Akif İnan
C) Erdem Bayazıt
D) Nuri Pakdil
E) Ebubekir Eroğlu

Cevap: C

SORU 3:

- - - -

Bu dizeler, ondaki aşkın boyutunun gelip dayandığı noktaları, aşkın dönüşüp sonsuz olanla kurduğu bağlantıları işaret eder. Sanat için tasavvufi aşkın da gerekli olduğunu söyleyen şair, hayatının mihenk taşlarının en önemlisini, mümin kalbinin nefes aldığı gerçek mekânları gösterir bize.

Bu parçaya göre boş bırakılan yere, aşağıdaki dizelerin hangisi getirilmelidir?

A) Nerede bulabilsem seni
Yetişip dizüstü düşebilsem eteklerine
B) Benim sevdiğim dilberin
Gönlü çelik, bağrı taştır
C) Bu akşam sonbahar ne kadar serin
Geceyi hasretle bekliyor zaman
D) Masamda düşünen eski lambayı
Yakmayın, odamız karanlık dursun.
D) Gök mavi mavi gülümsüyordu,
Yeşil yeşil dallar arasından

Cevap: A